

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. februar 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 (Alm. del) af 19. september 2019 stillet efter ønske fra Mai Villadsen (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne den samlede effekt på gini-koefficienten af Dansk Industris udspil ”Sammen Skaber Vi Grøn Vækst”, og virkningen på disponibel indkomst for hver af de tiende deciler, og for den tiende decil bedes virkningen også opdelt på percentiler?

Svar

Dansk Industris (DI) udspil *Sammen skaber vi grøn vækst* er meget omfattende og udspillet omfatter initiativer på en lang række områder. Det er lagt til grund for besvarelsen, at der spørges til fordelingsvirkningerne i et enkelt år.

Vurderingerne er udarbejdet på grundlag af de metodenotater¹, DI har udarbejdet, hvor detaljerne i initiativerne er udfoldet. For nogle forslag har det været nødvendigt at supplere modelbeskrivelserne med konkrete antagelser. Der er medtaget initiativer, der enten direkte har en virkning på de disponible indkomster, eller hvor en virkning kan opgøres beregningsteknisk. Initiativer, der ikke indgår i metodenotaterne, er ikke medtaget i besvarelsen, da de enten er for upræcist afgrænsede eller er uden nævneværdige fordelingspolitiske virkninger.

Udspillets initiativer er i besvarelsen opdelt i tre kategorier: 1) Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster og dermed indkomstforskellene i befolkningen, 2) initiativer, der er målrettet erhvervslivet, samt 3) initiativer der vedrører forbrugsafgifter, og som ikke direkte påvirker indkomstforskellene.

1) Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster

Udspillet indeholder en række initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster:

- Afskaffelse af topskatten

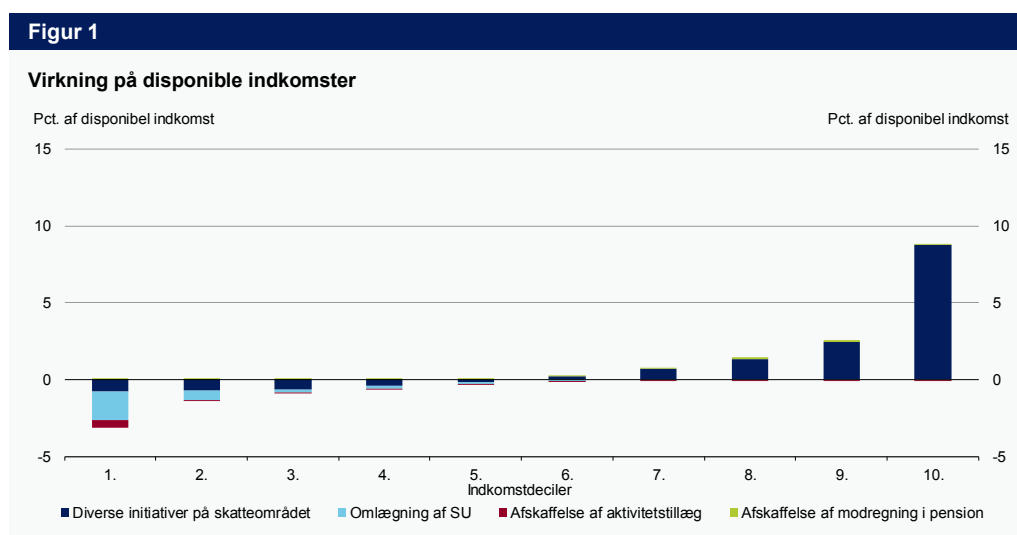
¹ Metodenotat - Kapitel 6: <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2019/11/metodenotat--kapitel-6-i-dis-2030-plan/>

Metodenotat – arbejdsmarkedsforslagene: <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2019/11/metodenotat--beregningerne-af-arbejdsmarkedsforslagene-i-dis-2030-plan/>

- Afskaffelse af loft over beskæftigelsesfradrag
- Afskaffelse af grøn check
- Afskaffelse af aktivitetstillæg i kontanthjælpssystemet
- Afskaffelse af lønindkomstmodregningen i folkepension
- Lavere og mere ensartet kapital- og aktiebeskatning
- Omlægning af SU til lån på kandidatuddannelser

Initiativerne er omfattende og må formodes også at medføre væsentlige adfærdsvirkninger. I overensstemmelse med den sædvanlige metode til opgørelse af fordelingsvirkninger medregnes alene de umiddelbare virkninger på de disponible indkomster.

Det skønnes, at personerne i 10. indkomstdecil vil opleve en disponibel indkomstfremgang på knap 9 pct. som følge af initiativerne, mens personerne i 1. indkomstdecil skønnes at opleve en disponibel indkomstnedgang på godt 3 pct., *jf. figur 1*.

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Pct. af disponibel indkomst er opgjort på baggrund af ækvivalerede kroner. Opgørelserne er baseret på oplysninger om befolkningens indkomstforhold mv. i 2016 fremskrevet til 2020-niveau.

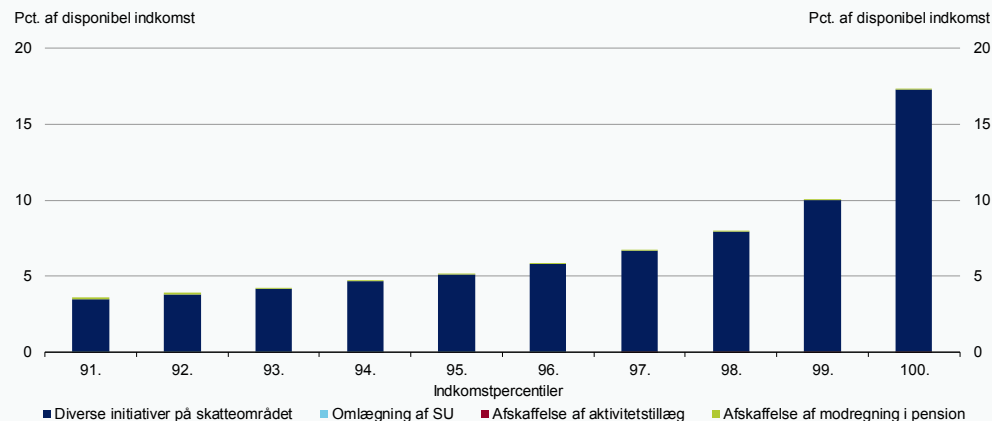
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Stigningen i disponible indkomst for personer i de højeste indkomstdeciler skal især ses i lyset af initiativet om at afskaffe topskatten såvel som initiativet om at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget. Reduktionen af den disponible indkomst for personer i de nederste indkomstdeciler er primært drevet af omlægningen af SU'en og initiativet omkring afskaffelsen af den grønne check.

For de personer, der befinder sig i 10. indkomstdecil, er stigningen i de disponible indkomster størst for de personer, der ligger allerøverst i indkomstfordelingen. Således skønnes det, at initiativerne vil medføre en stigning i den disponible indkomst på godt 17 pct. for personer i 100. indkomstpercentil, *jf. figur 2*.

Figur 2

Virkning på disponibel indkomst opdelt på percentiler for personer med de 10 pct. højeste indkomster

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Pct. af disponibel indkomst er opgjort på baggrund af ækvivalerede kroner.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Initiativerne med direkte virkning på de disponible indkomster skønnes at have en virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten på godt 1,8 pct.-point, jf. tabel 1.

Tabel 1

Virkning af skatte- samt ydelseselementerne på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten

Skatteelementer:	Gini-koefficient, pct.-point
Afskaffelse af topskat	0,92
Afskaffelse af loft over beskæftigelsesfradrag	0,35
Afskaffelse af grøn check	0,11
Lavere og mere ensartet kapital- og aktiebeskatning	0,20
Skatteelementer i alt	1,63
Ydelseselementer:	
Afskaffelse af aktivitetstillæg i kontanthjælpssystemet	0,03
Afskaffelse af lønindkomstmodregning i folkepensionen	0,02
Omlægning af SU	0,14
Ydelseselementer i alt	0,19
Samlet	1,81

Anm.: Se anmærkning til figur 1. Virkningen af de enkelte initiativer er beregnet enkeltvist og summer ikke nødvendigvis til den samlede virkning. Derudover kan der være afvigelser pga. afrunding.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag. 2016-data fremskrevet til 2020 med forudsætninger i Økonomisk Redegørelse, august 2019 samt 2020-regler.

2) Initiativer målrettet erhvervslivet

Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, afgifter mv., antages at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk

være fordelingsmæssigt neutrale (overførsler og lønninger påvirkes symmetrisk). Det skal ses i sammenhæng med, at en ændring i lønnen afspejler sig i en ændring i overførslerne via satsreguleringsprincipperne samt i en ændring i de offentlige lønninger via reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster. Initiativerne, der er målrettet erhvervslivet, kan findes i *bilag 1*.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at initiativerne målrettet erhvervslivet vil øge den disponibel indkomst med knap 3 pct. for alle personer i befolkningen (denne virkning skal sammenholdes med effekten illustreret i figur 1).

3) Initiativer vedrørende forbrugsafgifter målrettet husholdningerne

Den disponible indkomst opgøres som de samlede indkomster fratrukket indkomstskatter, men før betaling af forbrugsafgifter. Det afspejler, at indkomstforskellene søger at sammenligne befolkningens forbrugsmuligheder og ikke betydningen af befolkningens forbrugsvalg. Ændrede forbrugsafgifter påvirker dermed ikke befolkningens disponible indkomster direkte.

I den forbindelse skal man også være opmærksom på, at forbrugsafgifter adskiller sig fra indkomstskatter ved, at de ofte er begrundet med et ønske om at skabe en adfærdsændring (og ikke omfordeling). Hertil kommer, at der ikke er høj kvalitetsdata om befolkningens forbrug. De tilgængelige oplysninger om befolkningens betaling af afgifter er generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

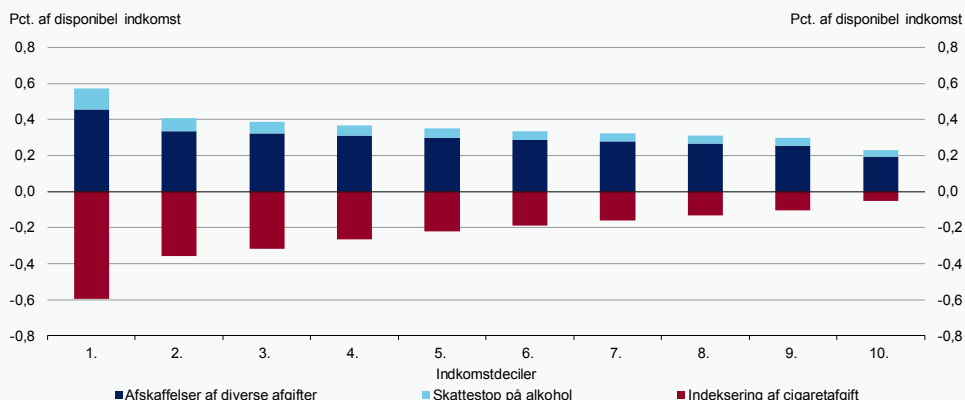
DI foreslår i deres udspil en pulje til lempelse af en række forbrugsafgifter for omkring 2 mia. kr. DI angiver i deres metodenotat følgende forslag til afgiftslempelser, der kan finansieres inden for puljens størrelse:

- En afskaffelse af afgiften på: Chokolade- og sukker, is (konsum-is), engangsservice, glødelamper, kaffe, mousserende vin og lystfartøjsforsikringer.
- Et skattestop på afgiften på alkohol: Øl, vin og spiritus.
- En indeksering af afgiften på cigaretter.

Til beregningen af et skattestop på afgifterne vedrørende alkohol antager DI, at afgifterne vil stige med 1,8 pct. pr. år som følge af den generelle pris- og velstandsudvikling. Disse afgifter er imidlertid ikke værdiafgifter og følger derfor ikke automatisk prisudviklingen. I forbindelse med beregningen af fordelingseffekterne er der dog lagt en afgiftsændring til grund, svarende til DI's antagelser.

Afgiftsændringer påvirker som nævnt ikke direkte de disponible indkomster, men ændringen i afgiftsbetalingen ved *uændret* forbrugsvalg kan opgøres som andel af den disponible indkomst. Afskaffelsen af afgifterne samt skattestoppet på alkoholvarer giver den største relative besparelse blandt personer med de laveste indkomster. Modsat øger indekseringen af cigaretafgiften afgiftsbetalingen relativt mest for personer i de samme indkomstgrupper, *jf. figur 3*.

Figur 3

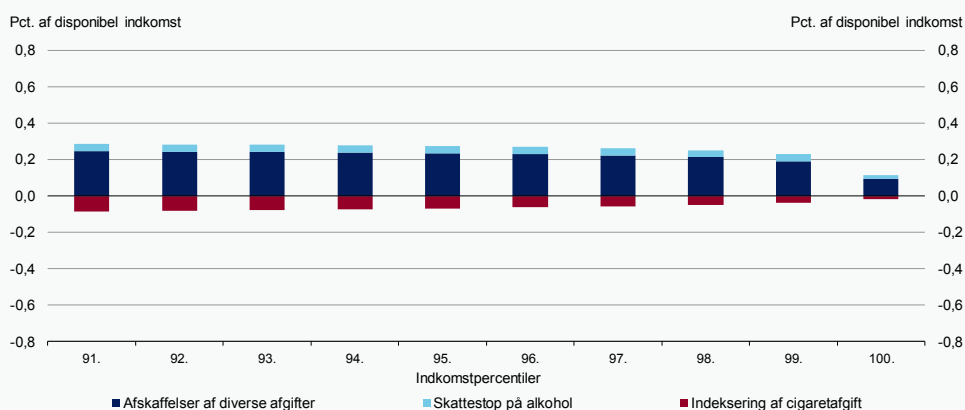
Ændring i afgiftsbetaling som andel af disponibel indkomst opdelt på indkomstdeciler

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Pct. af disponibel indkomst er opgjort på baggrund af ækvivalerede kroner. Afgiftsbetalingerne for personer i befolkningen er skønnet på baggrund af lokale lineære sammenhænge mellem den disponible indkomst og afgifterne i Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse. Beregningerne tager udgangspunkt i de senest tilgængelige oplysninger om befolknings- og forbrugssammensætningen. Fordelingsvirkningerne afspejler den umiddelbare virkning af afgiftsændringer, hvor der ikke tages højde for, at afgiftsstigningen også belaster den del af indkomsten, der spares op. Beregningerne tager ikke højde for afgiftsforhøjelserne som følge af Aftale om Finansloven for 2020, da forhøjelserne blev vedtaget efter DI's plan blev fremsat.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Ændringen i afgiftsbetalingerne udgør omtrent samme andel af de disponible indkomster for alle personer i 10. decil, idet andelen er en smule mindre for personer i 100. percentil, hvilket skyldes markant højere disponible indkomster, *jf. figur 4*.

Figur 4

Ændring i afgiftsbetaling som andel af disponibel indkomst opdelt på percentiler for personer med de 10 pct. højeste indkomster

Anm.: Den tidligere nævnte usikkerhed, der er forbundet med afgiftsbetalingerne, forøges ved mere detaljerede opgørelser grundet den begrænsede population. Se i øvrigt anmærkning til figur 3.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det kan beregningsteknisk opgøres, hvor meget Gini-koefficienten påvirkes af en ændring i den disponible indkomst, der svarer til den marginale ændring i afgiftsbetalingen, men hvor der ses bort fra betalingen af andre afgifter.

Den samlede virkning af ændringerne i afgiftsbetalingen skønnes at medføre en *ækvivalent* stigning i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten på 0,03 pct.-point, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Betydning af de marginale ændringer i afgiftsbetalingen opgjort som ækvivalent virkning på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten

En <u>afskaffelse</u> af afgifterne på diverse forbrugsvarer:	-0,02
Et <u>skattestop</u> af afgifterne på alkohol	-0,00
En <u>indeksering</u> af cigaretafgiften	0,06
Samlet	0,03

Anm.: Se anmærkning til figur 3. Virkningen af de enkelte initiativer er beregnet enkeltvist og summer ikke nødvendigvis til den samlede virkning. Derudover kan der være afvigelser pga. afrunding. Indekseringen af cigaretafgiften samt afskaffelsen af afgiften på lystfartøjsforsikringer bidrager som de eneste initiativer positivt til virkningen på Gini-koefficienten.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Endelig skal det nævnes, at udspillet i overordnede termer beskriver en alternativ beskatningsmodel for el- og hybridbiler, som fritages helt for registreringsafgift mod til gengæld at blive pålagt en løbende ejerafgift baseret på tekniske kriterier. Modellen er ikke fuldt specificeret, hvorfor den ikke er medtaget i vurderingen af fordelings effekterne.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

Bilag 1

Udspillet indeholder en række initiativer, som er målrettet erhvervslivet:

- Regulering af CO₂-afgift på proces til CO₂-kvoteprisen
- CO₂-afgift på kvoteomfattet varmekonsum ophæves
- Beskatning af virksomheders energikonsum ved EU's minimumssats
- Afskaffelse af NO_x-afgiften
- Afskaffelse af arbejdsskadeafgiften
- Afskaffelse af dækningsafgiften
- Øget fradrag for restaurationsmoms
- Pulje til sanering af skatter og afgifter
- Afskaffelse af G-dage
- Begrænsning af arbejdsgiverbetalte sygedage til to uger
- Konkurrencedygtig selskabsskat (sænkning til ca. 15 pct.)
- 130 pct. fradrag for virksomheders investering i FoU
- Ophævelse af begrænsning af fremførsel af underskud
- Fradrag for eksterne lønomkostninger til udvidelse, indskrænkning og omstrukturering
- Genindførelse af skematisk værdifastsættelse af virksomheder
- Ophævelse af beskatning af udbytter til udenlandske institutionelle investorer
- Fjernelse af alderskriteriet for aktieafløsning af medarbejdere